

Innst. 377 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Dokument 8:123 L (2012–2013)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentan- tene Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Øyvind Vaksdal om endring i § 6 i lov om Stortin- gets ombudsmann for forvaltningen (utvidelse av klagefrist)

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagsstillerne viser til at Sivilombudsmannen har som formål å sikre at offentlige myndigheter (kommuner, fylkeskommuner og staten) ikke begår urett mot den enkelte borger. Sivilombudsmannen kan undersøke de aller fleste typer saker og forhold som offentlige myndigheter har behandlet og avgjort. Klager kan rettes både mot forvaltningsorganene og mot tjenestemenn som behandler sakene.

Private tvister faller utenfor arbeidsområdet, også når det offentlige er part i rent privatrettslige forhold.

Som oftest vil sakene tas opp til behandling etter klage fra den som mener at forvaltningen har fattet en forvaltningsavgjørelse som er uriktig, eller at en sak har vært behandlet på en uriktig eller uforsvarlig måte av myndighetene. Det kan også klages på at forvaltningen lar være å svare på forespørsler eller ikke handler i en sak.

Normalt skal Sivilombudsmannens kontroll være etterfølgende. Det betyr at forvaltningen selv skal ha mulighet til å ordne opp og ta endelig standpunkt til saken før det klages til Sivilombudsmannen. Dersom det finnes en klagemulighet, må denne være brukt før det kan klages til Sivilombudsmannen. I visse tilfeller kan det klages til Sivilombudsmannen mens en

sak er under behandling, for eksempel hvis klagen gjelder treg saksbehandling.

Forslagsstillerne viser til at klagefristen normalt er ett år regnet fra forvaltningens endelige avgjørelse i saken eller fra tidspunktet for det forhold klagen gjelder. I særlige tilfeller kan saken tas opp selv om fristen på ett år er oversittet.

Etter forslagsstillerne vurdering er denne klagefristen for kort i de tilfeller hvor klager har kjempet mot det offentlige i lang tid. Ofte trenger klager mer tid til å områ seg og samle krefter før en går løs på nye runder mot det offentlige.

Det er ifølge forslagsstillerne liten grunn til å la en sak som kan ha stor betydning for den enkelte bli foreldet etter ett år.

Forslagsstillerne mener at en utvidelse av klageretten til 18 måneder vil styrke klagers rettigheter og fremmer følgende forslag:

«Vedtak til lov

om endring i sivilombudsmannsloven (utvidelse av klagefrist)

I

I lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen (sivilombudsmannsloven) skal § 6 tredje ledd lyde:

Klagen skal være navngitt og må være satt fram innen *18 måneder* etter at den tjenestehandling eller det forhold det klages over ble foretatt eller opphørte. Har klageren brakt saken inn for høyere forvaltningsorgan, regnes fristen fra det tidspunkt denne myndighet treffer sin avgjørelse.

II

Denne lov trer i kraft straks.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Rune Henriksen, Martin Kolberg og Khalid Mahmood, fra Fremskrittspartiet, lederen Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Terje Halleland, fra Høyre, Per-Kristian Foss, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Senterpartiet, Eli Hovd Prestegården, fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til at klagefristen etter sivilombudsmannsloven § 6 normalt er ett år regnet fra forvaltningens endelige avgjørelse i saken eller fra tidspunktet for det forhold klagen gjelder. Forslagsstillerne ber om at fristen utvides til 18 måneder.

Komiteen viser til at forslagsstillerne begrunner forslaget med at det er mange som ikke er kjent med Sivilombudsmannens arbeidsområde og at de av den grunn ikke bør avskjæres fra retten til å klage etter 12 måneder. Komiteen er enig i at mange ikke kjenner til Sivilombudsmannens arbeidsområde og funksjon, og viser derfor til Innst. 287 S (2012–2013) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Sivilombudsmannens årsmelding for 2012, hvor det heter:

«Komiteen registrerer at det er svært ujevn informasjon blant folk om hva Sivilombudsmannen kan tilby dem som føler seg urettferdig behandlet av offentlige myndigheter. Komiteen vil derfor be ombudsmannen ta initiativ overfor forvaltningen for å få på plass mer systematikk i hvordan ordningen med Sivilombudsmannen kan gjøres kjent overfor personer som mener seg utsatt for feil og urett fra forvaltningen».

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at dagens frist på 12 måneder bør være tilstrekkelig til at man får samlet seg til en klage. Flertallet viser videre til at i særlige tilfeller kan saken tas opp selv om fristen på ett år er oversittet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at dagens ordning med 12 måneders klagefrist i praksis har vist seg å være for kort. Flere av klagerne har blitt for sent oppmerksomme på fristen som gjelder, enten fordi de ikke kjenner til ordningen eller de har hatt behov for mer

tid til å områ seg. Disse sakene blir på formelt grunnlag gjennomgående avvist av Sivilombudsmannen.

Disse medlemmer er kjent med flere tilfeller hvor klager etter en lang kamp mot offentlige myndigheter, trenger tid for å bli i stand til å ta saken videre. Det vil ikke ha nevneverdig betydning for Sivilombudsmannen om klagefristen utvides, men det kan ha avgjørende betydning for klager.

Disse medlemmer er derfor noe forundret over at en ikke vil bidra til å styrke borgernes rettigheter til å klage til Sivilombudsmannen ved å gi rom for en noe utvidet klagerett og viser for øvrig til forslagsstillerens begrunnelse.

Unntaket «i særlige tilfeller» er en sikkerhetsventil som kun i helt spesielle tilfeller kommer til anvendelse. I realiteten er klagerne avskåret etter 12 måneder, selv om de ikke er noe å bebreide for å ha oversittet fristen.

Disse medlemmer mener en utvidelse av klagefristen til 18 måneder vil styrke klagers rettigheter og ønsker derfor å fremme det fremsatte forslaget til endring i sivilombudsmannsloven § 6 tredje ledd.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Vedtak til lov

om endring i sivilombudsmannsloven (utvidelse av klagefrist)

I

I lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen (sivilombudsmannsloven) skal § 6 tredje ledd lyde:

Klagen skal være navngitt og må være satt fram innen 18 måneder etter at den tjenestehandling eller det forhold det klages over ble foretatt eller opphørte. Har klageren brakt saken inn for høyere forvaltningsorgan, regnes fristen fra det tidspunkt denne myndighet treffer sin avgjørelse.

II

Denne lov trer i kraft straks.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:123 L (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Øyvind Vaksdal om endring i § 6 i lov om Stortingets ombudsmann for forvaltningen (utvidelse av klagefrist) – vedtas ikke.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 28. mai 2013

Anders Anundsen

leder

Hallgeir H. Langeland

ordfører

